

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 23 oktober 2024
Petear	: 9 oktober 2024
Agendapunt	: 12D/23B
Nummer	:
Datum voorstel	: 11 september 2024
Onderwerp	: Beleidsplan Bibliotheken 2025-2028 Mear as Boeken
Zaaknummer	: Z.764714
Portefeuillehouder	: Mevrouw S. van der Meer

Voorstel:

1. Het Beleidsplan Bibliotheken voor de periode 2025-2028 vast te stellen.
2. De daarbij behorende financiële consequenties voor 2025 mee te nemen in de Voorjaarsrapportage 2025 en voor de structurele consequenties vanaf 2026 een integrale afweging mee te nemen in de Perspectiefnota 2026.

Inleiding - Ynliding

Het huidige bibliotheekbeleid dateert uit 2014 en dateert van voor de huidige Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen. Het huidige beleid heeft uitgangspunten die niet aansluiten op de huidige maatschappelijke opgaven die zowel landelijk als lokaal spelen.

Het bibliotheekwerk heeft de laatste jaren een enorme ontwikkeling doorgemaakt en is niet enkel meer het uitleenloket voor boeken. Als neutrale, openbare voorziening is de bibliotheek een centrale plaats geworden in lokale gemeenschappen. Door deze plaats in de mienskip is de bibliotheek een belangrijke schakel in het sociaal domein.

Het nieuwe beleidsplan kent een basisdienstverlening en twee programma's: 1. De start van een leven lang leesplezier en 2. digitaal weerbaar en gezond. Deze programma's gaan in op belangrijke maatschappelijke opgaven die het bibliotheekwerk raken. De basisdienstverlening en programma's helpen bieden kaders voor het bibliotheekwerk in De Fryske Marren.

Dit raadsvoorstel vormt de basis voor de vaststelling van het beleidsplan bibliotheken van gemeente De Fryske Marren voor de periode 2025-2028.

Gezien de precare financiële situatie van Bibliotheken Mar en Fean heeft het college van B&W het beleidsplan in 2023 teruggetrokken. Wij hebben u via de nieuwsbrieven van 1 december 2023 en 31 mei 2024 geïnformeerd over de financiële situatie van de bibliotheken.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

De bibliotheken in De Fryske Marren zijn voor al zijn inwoners toegankelijk en bereikbaar, waarbij de bibliotheek fungeert als ontmoetingsplaats in onze mienskip.

Argumenten - Arguminten

1. Dit beleidsplan zorgt ervoor dat het bibliotheekwerk toegespitst is op de toekomst

Het beleidsplan raakt maatschappelijke opgaven die zowel landelijk als lokaal in De Fryske Marren spelen en in de toekomst alleen nog maar groter worden: steeds meer mensen raken laaggeletterd, het leesplezier neemt af en de samenleving wordt steeds digitaler. In dit beleidsplan zijn interventies opgenomen die op de lange termijn helpen met het bestrijden van bovenstaande opgaven.

2. In 2026 volgt een wetwijziging met zorgplicht voor gemeenten

Demissionair staatssecretaris Uslu heeft aangekondigd dat een gemeentelijke zorgplicht wordt doorgevoerd in de Wsob. Aan deze zorgplicht worden aanvullende middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. De aanpassing van de wet is uitgesteld naar 2026, maar de aanvullende middelen worden vanaf 2025 toegevoegd aan het gemeentefonds.

Kanttelingen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

Risico: de financiële positie van Bibliotheken Mar en Fean staat al een tijd onder druk

Door meerdere CAO wijzigingen in de maatschappelijke sector vanaf 2022, waarbij de lonen met wel 15% zijn verhoogd en een hoge inflatie van toepassing is, staan veel subsidiepartners onder financiële druk. Dit betekent dat deze organisaties extra steunmaatregelen bij ons aanvragen. De meest recente steunmaatregelen zijn meegenomen in de Voorjaarsrapportage 2024 en de Perspectiefnota 2025. We streven met het beleidsplan ernaar het tekort in 2025 en 2026 het tekort te dichten. Wel blijft voor 2027 nog de onzekerheid of het tekort daarmee permanent is opgelost.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB)

Regeling Specifieke Uitkering Informatiepunten Digitale Overheid

Financiën - Finânsjes

Dit raadsvoorstel gaat in op het beleid en de daaruit voortkomende acties. Zie hieronder hoeveel middelen benodigd zijn voor de uitvoering van het beleidsplan bibliotheken.

	2025	2026	2027	2028
Huidige subsidie aan de Bibliotheken*	€ 1.215.130	€ 1.215.130	€ 1.215.130	€ 1.215.130
Uitvoering beleidsplan/structureel tekort dichten	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totaal	€ 1.365.130	€ 1.365.130	€ 1.365.130	€ 1.365.130

* Indexatie op loon- en prijscompensatie voor 2026 t/m 2028 is nog niet meegenomen.

De genoemde € 150.000 is opgebouwd uit de opbouw en onderhoud van de programma's BoekStart en dBos zoals deze in dit beleidsplan zijn benoemd.¹ Aanvullend op de uitvoering van het beleid dichten wij voor de jaren 2025 en 2026 het structurele tekort van Bibliotheken Mar en Fean. Wij werken met Bibliotheken Mar en Fean aan een nieuwe financiering via een producten- en dienstencatalogus. Vanaf 2025 vragen wij van Bibliotheken Mar en Fean dat zij hun kosten beperken en gaan wij geen exploitatietekorten dekken. Het totale budget zoals in de tabel genoemd staan, zijn leidend voor de subsidie aan Bibliotheken Mar en Fean.

Voor het jaar 2025 kunnen we de extra kosten meenemen in de Voorjaarsrapportage 2025. Voor de jaren 2026-2028 en daarna structureel wordt in het voorjaar van 2025 een perspectiefnota 2026 aanvraag geschreven zodat de raad een integrale afweging kan maken. Op het moment dat de middelen via een circulaire worden toegekend komen deze ten gunste van het financieel perspectief.

¹ De uitvoering op de andere onderdelen van dit beleidsplan wordt gedekt uit de nu beschikbare subsidie aan Bibliotheken Mar en Fean.

In 2025 verwachten wij dat, vooruitlopend op de gemeentelijke zorgplicht op bibliotheken, middelen worden toegevoegd aan het gemeentefonds. De verwachting is dat dit € 2,95 per inwoner zal zijn, maar de precieze omvang van deze middelen is nu nog onbekend. Dit beleidsplan loopt vooruit op de wetswijziging en eventuele toekenning van middelen vanuit het rijk.

Duurzaamheid - Duorsumens

In het beleidsplan is rekening gehouden met het faciliteren van een duurzame relatie met onze subsidiepartner Bibliotheken Mar en Fean. Ook sociale duurzaamheid is een belangrijk onderdeel. De bibliotheken moeten voor iedere inwoner toegankelijk en bereikbaar zijn. In de komende periode blijft Bibliotheken Mar en Fean zich inzetten voor duurzame huisvesting. In het beleidsplan is rekening gehouden met duurzame opbouw van interventies.

Participatie - Partisipaasje

Het beleidsplan is tot stand gekomen in overleg met Bibliotheken Mar en Fean. Wij hebben Bibliotheken Mar en Fean gevraagd om een evaluatie op het eigen meerjarenbeleid van 2020-2022 en bevroegd op de voorgestelde programma's en onderdelen. De jaarlijkse uitvoeringsplannen worden in gezamenlijkheid opgesteld.

Op 28 juli 2023 hebben wij het beleidsplan voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein (ASD). De ASD heeft op 2 oktober 2023 een positief advies uitgebracht. Doordat het voorstel een jaar is uitgesteld kent het beleidsplan daarom een nieuwe looptijd, maar inhoudelijk is er weinig gewijzigd waardoor het advies geldig blijft.

Communicatie - Kommunikaasje

Wij informeren de belanghebbenden over uw behandeling van dit beleidsplan en over uw besluit.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Na vaststelling van dit beleidsplan volgt de uitvoering. Bibliotheken Mar en Fean schrijft jaarlijks een uitvoeringsplan. Op deze uitvoeringsplannen neemt het College van B&W een besluit, waarna de resultaten gemeten worden via prestatie afspraken die we koppelen aan de begrotingssubsidie. Waar nodig kunnen we het beleid via de uitvoeringsplannen bijsturen.

Bijlagen - Taheakke

Bijlage 1. Beleidsplan Bibliotheken

Bijlage 2. Bibliotheekwerk binnen het bestaande beleid

Bijlage 3. Advies op beleidsplan Bibliotheken Adviesraad Sociaal Domein

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Fred Veenstra